

L'Estatut balear respira

La ponència de la reforma de l'Estatut es tornà reunir la setmana passada, després de tres mesos sense convocar-se. El bloqueig, el mes d'octubre, fou conseqüència de l'enfrontament entre PP i PSOE per dues qüestions bàsiques: el finançament i la creació del Consell de Formentera. A més, els conservadors pretenien introduir a l'Estatut les modalitats insulars del català. A principi de desembre, a iniciativa del PSM, hi hagué un intent per desbloquejar la situació. Tots els partits es reuniren i van acordar de tornar a asseure's per negociar de manera immediata. Però no va ser possible. Les divergències de fons van fer fracassar la pretensió i la ponència no es tornà convocar.

La darrera setmana de gener, l'anomenat "comitè de savis" presentà les conclusions sobre què aconsellen per a la reforma. El PP, que fins aleshores mantenia que calia esperar a conèixer què passava amb l'Estatut de Catalunya al Congrés per seguir amb la reforma del balear, convocà una nova reunió de partits per mirar de superar l'estadi de bloqueig. Fou en aquest trobada, el dia 2 de febrer, quan per unanimitat decidiren convocar la ponència i fixar un termini curt per arribar a un acord general sobre la primera lectura del text que es vol reformar: el proper dia 1 de març, diada de Balears. El consens va ser possible perquè el PP acceptava d'introduir a l'Estatut que la reforma de la llei electoral s'hagi de fer per majoria de dos terços dels escons del Parlament, tal com exigia el PSOE, alhora que tota la resta de partits acceptaven la creació del nou Consell de Formentera, com volia el PP. Alhora, afavoria l'entesa de mínims que els conservadors renunciessin a introduir les modalitats insulars del català a l'Estatut, la qual cosa és important per als partits nacionalistes, PSM i UM, així com per a EU-Verds, perquè—si no hi ha canvis d'actitud del PP durant el procés— s'avorta la possibilitat que les Balears entrin en una via perillosament semblant a la valenciana i obrin la porta al secessionisme lingüístic.

Així les coses, sembla que el camí cap al nou text comença a ser lliure d'obstacles insuperables. Si el termini fixat per arribar a un acord no s'allarga, d'aquí a uns quinze dies es podrà

A pesar de les incògnites, la reforma de l'Estatut illenc podria superar el punt de no-retorn aquesta setmana.

saber si les Illes tindran nou Estatut. Per ventura potser abans i tot, perquè aquesta mateixa setmana s'ha de discutir el punt més delicat, el finançament. Si aquest se supera amb èxit, tot fa pensar que ja no hi haurà retorn possible i que l'aprovació estarà garantida.

Setmana decisiva. Durant aquesta setmana es podrà conèixer si els dos grans partits balears, PP i PSOE, de veres tenen punts de convergència bàsica que permetin albirar una pròxima reforma estatutària, o bé si s'imposa l'enfrontament absolut i s'avorta l'Estatut. La ponència es reuneix el dimarts i dimecres i preveu dedicar les dues jornades a intentar pactar la delicada qüestió del finançament. Com a prèvia, hi ha hagut un acostament considerable

en l'altre tema de discussió fonamental: la setmana passada es mostraren tots els partits unànimement a favor de crear el Consell de Formentera. El compondran els regidors de l'únic Ajuntament de l'illa, el de Sant Francesc Xavier. El que no es coneix és com afectarà l'estructura institucional vigent. Aquest tema, que la ponència estudiarà més endavant, és en realitat la qüestió més important i la que podria reeditar l'enfrontament. Però amb aquesta fórmula de compromís acordada, emmarcada per la decisió de blindar el funcionament de tots els consells insulars com a institucions autonòmiques amb gestió pròpia sense tutela del Govern, si més no es fa una passa imprescindible per obrir el camí cap a la negociació final sobre la repercussió del nou consell en la resta d'institucions. Pot semblar un avanç poc considerable, però és molt important, perquè fou precisament aquesta manca d'acord mínim el problema que va blocar la reforma l'octubre passat. Amb aquest element per a l'esperança, ara és el torn del finançament.

Després de l'acord entre PSOE i CiU, el sistema de finançament autonòmic continuarà essent l'actual, i les millo-

L'acord entre els dos aferrissats enemics polítics, Jaume Matas (PP) i Francesc Antich (PSOE), és imprescindible perquè hi hagi reforma de l'Estatut

res que s'hi introdueixin, quan les concreti el Consell de Política Fiscal i Financera, es generalitzaran a totes les altres comunitats autònomes. Per tant, tot semblava tancat per aquest costat, ja que a la pràctica la reivindicació bà-

sica del PP balear –la de no alterar el sistema– quedava satisfeta. Però no. L'actitud del PP és un tant confusa. D'una banda, el president Jaume Matas fa costat fil per randa a l'estratègia opositora del seu partit estatal, que es

basa en el rebuig frontal a l'acord mentat. De l'altra, però, Matas assegeix sovint –la darrera vegada, en el debat del Parlament de la setmana passada– que les Balears han de tenir el mateix finançament que tinguí Catalunya a l'argument que tothom ha de ser igual. És a dir, rebutja quelcom que alhora vol per a si i per a tothom. La qual cosa és criticada pel PSOE, que assegura que sense saber què vol el PP no es pot avançar. En principi és una situació que fa inviable l'acord. Tanmateix, ha cert optimisme i els diputats comencen a trobar una fórmula per conciliar dues visions enfrontades, la dels socialistes i la dels conservadors, de manera que tant els uns com els altres puguin avançar a Balears sense desdir-se respecte de les respectives estratègies estatutàries. Això sí, sempre que siguin sinistrament ambdós partits quan diuen que de votat volen la reforma.

Les incògnites que planen sobre la reforma estatutària balear potser es resoldran aquesta setmana. I si no, i a tot tardar, a començament de març.

Miquel Paye.

Estatut de PP i PSOE?

L'aprovació de la reforma de l'Estatut requereix l'acord absolut entre el PP i el PSOE. Els conservadors tenen 30 dels 59 diputats que formen el Parlament balear. Majoria absoluta. Teòricament amb la convergència entre el PP i els 10 escons de PSM (4), UM (3) i EU-Verds (3) seria possible formar un eix reformador que compliria amb escriure amb el mínim que el president Zapatero digué que era necessari (60% dels escons) per acceptar una reforma a Madrid. Però, com és obvi, una negativa socialista balear es traduiria en un vot negatiu del PSOE estatal, la qual cosa, per tant, faria impossible el nou Estatut. Així doncs, és imprescindible que socialistes i conservadors es posin d'acord a les Illes. És en aquest punt que, a pesar que per a la reforma només són imprescindibles PP i PSOE, els partits minoritaris tenen una capacitat d'influència considerable: aconseguir forçar els dos grans a acceptar que, atès el procés reformador que es viu arreu de l'estat, seria imperdonable que les Balears es quedessin sense un nou Estatut d'Autonomia. En aquest sentit, la pressió que han fet el darrer any i mig sembla que té efecte. Potser és encara prest per assegurar-ho, però probablement si finalment hi ha Estatut en bona part serà gràcies a ells, a pesar que aritmèticament i políticament els únics imprescindibles hagin estat PP i PSOE.